

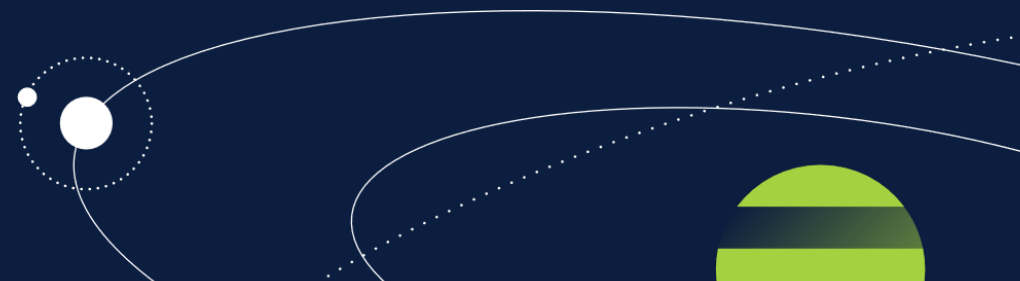
Viešųjų pirkimų savaitinis naujienlaiškis

2024 m. rugsėjo 30 d. – spalio 6 d.

2024 m. 40 savaitė

Turinys

1. Savaitės komentaras
2. Teisės aktų pakeitimai
3. Institucijų aktualijos
4. Teismų praktika

Savaitės komentaras

Mielieji,

Antrasis rudens mėnuo prasidėjo gan ramiai – nepriimta naujų reguliavimo pokyčių ar reikšmingesnių jurisprudencijos novelų.

Kartu VPT nenuilstamai dalinasi metodine medžiaga ir patarimais, kaip efektyviai organizuoti viešųjų pirkimų procedūras.

Pristatome vieną naujausių Teisingumo Teismo sprendimų dėl galimybės tiekėjams pirkime dalyvauti sumažėjusia apimtimi. Dar kartą tenka įsitikinti, koks svarbus ir visa apimantis proporcingumo principas.

Gero skaitymo!

Dr. Karolis Kačerauskas

„Ellex Valiunas“ partneris, Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktikos vadovas

[Kontaktai](#)

TEISĖS AKTŲ PAKEITIMAI

2024 m. 40 savaitę nebuvo priimta viešųjų pirkimų sričiai reikšmingų teisės aktų.

INSTITUCIJŲ AKTUALIJOS

1. **VPT: kviečia** tiekėjus registruotis ir dalyvauti siekiamų įsigyti inovatyvių produktų pristatyme. Renginio, kuris vyks 2024-10-15, metu bus pristatyti naujaisi viešojo sektoriaus iššūkiai, kuriems netrukus bus ieškoma inovatyvių produktų. Visiems pristatytiems siekiamiems įsigyti inovacijų produktams iki šių metų pabaigos bus skelbiami viešieji pirkimai.
2. **VPT: dalijasi** mokymų „Pirkimų planavimas“ **vaizdo įrašu**. Mokymuose aptarti prekių, paslaugų ir darbų poreikio formavimo klausimai, pirkimo koordinatoriaus funkcijos, planavimo etapas, pirkimų procesų terminų reikalavimai, pirkimų vykdytojo vidaus kontrolės sistema.
3. **VPT: dalijasi** trečiuoju Darniųjų pirkimų **naujienlaiškiu**. Naujienlaiškyje pristatomas naujas ES reglamentas, skirtas technologijoms, mažinančioms priklausomybę nuo iškastinio kuro, taip pat pateikiami socialinių pirkimų DUK ir primenama apie galimybę informacinėje sistemoje nurodyti socialinius kriterijus. Be to, džiaugiamasi pagerėjusiu Lietuvos inovacijų indeksu pagal Europos inovacijų švieslentės rezultatus.
4. **VPT: atkreipia** dėmesį į pirkimuose taikomų kainodaros taisyklių svarbą. VPT pastebi ydingą praktiką, kai tiekėjai, siekdami susigrąžinti pasirengimo atlikti darbus išlaidas, nustato aukštesnę paslaugų kainą pirmaisiais sutarties metais. Jei sutartis pratęsiama ar didėja paslaugų poreikis, permokama už paslaugas, nes pasirengimo išlaidų vėlesniais metais tiekėjai jau nepatiria. Atitinkamai, VPT ragina pirkimų vykdytojus kruopščiau įvertinti kainodaros sąlygas.

TEISMŲ PRAKTIKA

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2024-09-26 sprendimas sujungtose bylose *Luxone ir Gi One*, C-403/23 ir C-404/23: neproporcinga pašalinti visą daugianarį viešojo pirkimo dalyvį tik dėl kai kurių jį sudariusių narių sprendimo nebedalyvauti tolesnėse procedūrose

Pirkime, be kitų, dalyvavo daugianaris tiekėjas, jungtinės veiklos pagrindu sudarytas iš 4 ūkio subjektų (Tiekėjas). Perkančioji organizacija (PO) pirkimo procedūras pratęsė 8 kartus, prašydama tiekėjų pratęsti pasiūlymo galiojimo terminą. Pratęsus pirkimo procedūras 7-ąjį kartą, Tiekėjas informavo PO, kad 2 iš 4 jo narių atsisako toliau patvirtinti savo dalyvavimą. PO priėmė sprendimą pašalinti Tiekėją iš pirkimo procedūros ir pareikalavo išmokėti pasiūlymo užtikrinimo sumą. PO vertino, kad toks dalinis Tiekėją sudarančių ūkio subjektų pasitraukimas yra negalimas (nac. teisėje tokia galimybė nustatyta tik dėl bankroto ar restruktūrizavimo), be to, PO manymu, taip atitinkami ūkio subjektai siekė išvengti jų asmeninės padėties vertinimo. PO teigimu, tokiu atveju privaloma pašalinti visą daugianarį pirkimo dalyvį, nes negalima keisti tiekėjo sudėties. Nacionalinis teismas kreipėsi į Teisingumo Teismą prašydamas jo išaiškinti, ar draudimas keisti daugianario tiekėjo sudėtį ir automatinis pasinaudojimas pasiūlymo galiojimo užtikrinimu atitinka ES teisę.

Pirma, Teisingumo Teismas nurodė, kad Direktyvoje 2014/18 atskirai nereguluotas tiekėjo sudėties pirkimo procedūrų metu pasikeitimo klausimas, todėl ši priklauso nacionaliniam reguliavimui. Vis dėlto nacionalinis reguliavimas privalo atitikti bendruosius ES teisės principus, įskaitant proporcingumą, kuris reiškia kad siekiamų teisėtų tikslų turi būti siekiama adekvačiomis priemonėmis. Teisingumo Teismas priminė savo ankstesnę praktiką, pagal kurią laikinosios įmonių grupės narys gali pasitraukti iš šios grupės, jeigu likę šios grupės nariai atitinka iškeltus reikalavimus, o tolesnis šių dalyvavimas neiškreipia kitų dalyvių konkurencinių sąlygų. Dėl to griežtas draudimas iš pirkimo neleisti pasitraukti atskiriems daugianario tiekėjo dalyviams yra neproporcingas.

Antra, aptariamo reguliavimo neproporcingumą patvirtina tai, kad nacionaliniame reguliavime nenustatyta jokių išimčių, atsižvelgiant į situaciją, kai PO kelis kartus dalyvių paprašė pratęsti pasiūlymo galiojimo terminą. Kaip pažymėjo Teisingumo Teismas, „[t]oks *datos nukėlimas iš visų laikinosios įmonių grupės narių reikalauja, pirma, blokuoti tam tikrus – personalo ir materialinius – išteklius laukiant galimo sutarties sudarymo ir, antra, pratęsti suteiktą laikinąją garantiją, o tai gali užkrauti didelę našta, ypač MVĮ atveju*“. Teisingumo Teismas atkreipė dėmesį į tai, kad tam tikri ribojimai atskiriems ūkio subjektams pasitraukti iš pirkimo išplaukia iš nacionalinės jurisprudencijos, tačiau tai kartu gali sukurti papildomų trukdžių užsienio tiekėjams, kurie nėra taip gerai susipažinę su specifinėmis teisės aiškinimo taisyklėmis.

Trečia, Teisingumo Teismas nepripažino atskirų ūkio subjektų pasitraukimo ribojimo kaip teisėto, atsižvelgiant į siekį užkardyti kai kurių jų piktnaudžiavimo išvengti savo padėties vertinimo. Bet kokiu atveju, net jei ir būtų nustatyta, kad kai kurie daugianario tiekėjo dalyviai atitinka pašalinimo pagrindus, neigiami padariniai negalėtų būti automatiškai taikomi likusiems dalyviams. Tokiu atveju pagal Teisingumo Teismo praktiką būtina įvertinti konkrečios situacijos aplinkybes, objektyvias galimybes ūkio subjektams iš anksto sužinoti savo partnerių asmeninę padėtį, nustatytos neatitikties pobūdį ir pan.

Ketvirta, Teisingumo Teismas konstatavo, kad, atsižvelgiant į aptariamo nacionalinio reguliavimo prieštaravimą ES teisei, kartu neteisėta ir neproporcinga automatiškai pasinaudoti pasiūlymo galiojimo užtikrinimu, neįvertinus konkrečių aplinkybių. Be to, nors pasinaudojimas šia priemone yra teisėtas, tačiau itin didelė jo suma papildomai suponuoja taikomos priemonės neproporcingumą.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą skaitykite [čia](#).

Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktika

Patikimos rekomendacijos visais viešųjų
pirkimų proceso klausimais.

[Susipažinkite su komanda](#)

Plačiau apie „Ellex Valiunas“ – ellex.legal/lt

